

NAETISL

National Association of
Educational Translators and
Interpreters of Spoken Languages

MODDC

Missouri
Developmental
Disabilities Council

Wanafunzi wa Kiingereza walio na Ulemavu Mwongozo wa Mzazi

Funding for the Supporting Language Access in Schools Project in Missouri provided by the Missouri Developmental Disabilities Council, was supported by the Administration for Community Living (ACL), U.S. Department of Health and Human Services (HHS) as part of a financial assistance award totaling \$1,361,246 with 100 percent funding by ACL/HHS. The contents are those of the author(s) and do not necessarily represent the official views of, nor an endorsement, by ACL/HHS, or the U.S. Government.

naetisl@gmail.com

NAETISL

Follow us

MODDC

moddc@moddcouncil.org

www.naetisl.org

www.moddcouncil.org

Wanafunzi wa Kiingereza walio na Ulemavu Mwongozo wa Mzazi

1. Wanafunzi wa Kiingereza (ELs) ni gani?

Wanafunzi wa Kiingereza ni wanafunzi ambao lugha yao ya kwanza si Kiingereza na ambao wanakuza ujuzi wa lugha ya Kiingereza wanaposhiriki shuleni. Shule hutoa huduma za usaidizi wa lugha kusaidia ELs kujifunza Kiingereza na kufaulu katika masomo ya kitaaluma.

2. Mwanafunzi wa Kiingereza anaweza kuwa na ulemavu?

Ndio. Baadhi ya Wanafunzi wa Kiingereza wana ulemavu unaoathiri kujifunza, mawasiliano, harakati, afya, kuona au kusikia, au tabia. Wanafunzi hawa wakati mwingine huitwa wanafunzi "waliotambuliwa mara mbili" kwa sababu wanahitimu kupata usaidizi wa lugha ya Kiingereza na huduma za elimu maalum.

3. Je, shule huamuaje kama Mwanafunzi wa Kiingereza ana ulemavu?

Shule lazima ziwe na uangalifu ili kuweza kutofautisha kati ya athari za ustadi mdogo wa Kiingereza na ishara za ulemavu.

Kabla ya kupima ulemavu, shule:

- Inafaa kuchunguza historia ya lugha ya mwanafunzi na maendeleo yake ya lugha ya Kiingereza.
- Inafaa kuangalia muda ambao mwanafunzi amepokea maelezo ya lugha ya Kiingereza.

- Inafaa kuangalia mafanikio ya mafunzo ya lugha ya Kiingereza na lugha ya kiasili ya mwanafunzi.

Ikiwa mwanafunzi anatatizika katika lugha zote mbili, shule inaweza kufanya tathmini ya elimu maalum katika lugha au lugha anazoelewa vizuri zaidi mwanafunzi.

4. Ni aina gani za tathmini zinazotumika?

Tathmini hujumuisha:

- Tathmini za utambuzi na kitaaluma.
- Jaribio la usemi na lugha (katika lugha zote mbili inapowezekana).
- Uchunguzi wa darasani.
- Mawazo kutoka kwa wazazi, walimu na wafanyakazi wanaozungumza lugha mbili.

Majaribio yote lazima yawe ya haki, yakufaa kitamaduni, na yasiwe ya upendeleo dhidi ya wanafunzi ambao ni Wanafunzi wa Kiingereza.

5. Ni huduma gani ambazo mwanafunzi aliyetambuliwa mara mbili anaweza kupokea?

Wanafunzi hawa wanaweza kupokea:

- Maagizo ya ukuzaji wa lugha ya Kiingereza (ELD) kutoka kwa mwalimu wa Kiingereza kama Lugha ya Pili (ESL) au mwalimu wa lugha mbili.
- Huduma za elimu maalum kama vile matibabu ya usemi, matibabu ya kitaaluma au maagizo maalum.
- Huduma za marekebisho kama vile kuongezewa muda wa ziada, viunga vinavyoonekana, au visaidizi vya lugha mbili.

Timu ya IEP, ikiwa ni pamoja na wazazi, hufanya maamuzi kuhusu huduma za ELD na elimu maalum ambazo mwanafunzi atapokea na jinsi huduma hizo zitakavyotolewa. Seti zote mbili za huduma lazima ziratibiwe ili mwanafunzi aweze kufanikiwa katika maeneo yote mawili.

6. Ni nani aliye na jukumu la kupeana huduma hizi?

Timu ya elimu maalum na wafanyikazi wa programu ya Wanafunzi wa Kiingereza wanashiriki jukumu.

Wanashirikiana kupanga na kutoa maelekezo ambayo yanasaidia ujifunzaji wa lugha na mahitaji ya kibinafsi ya kujifunza ya mwanafunzi.

7. Jukumu la mzazi ni gani?

Wazazi wana jukumu muhimu katika:

- Kushiriki maelezo kuhusu ujuzi wa awali wa lugha na uwezo wa mtoto wao.
- Kujihusisha katika mikutano ya IEP (Individualized Education Program) meetings.
- Kuuliza maswali na kueleza maoni yao kuhusu huduma na malengo.
- Kuunga mkono ujifunzaji wa lugha ya asili pamoja na Kiingereza-lugha zote ni muhimu!

8. Nini kinahusishwa katika IEP ya mwanafunzi wa Kiingereza?

IEP inafaa:

- Kueleza jinsi mahitaji ya lugha ya mwanafunzi yanavyoathiri ushiriki katika mafundisho.

- Kujumuisha malengo ya ukuzaji wa lugha na maendeleo ya kitaaluma.
- Kubainisha jinsi huduma zitakavyotolewa na ni nani atakayezitoa.
- Kutaja jinsi shule itakavyopima maendeleo na kuyawasilisha kwa familia.

9. Itakuwaje iwapo wazazi wanahitaji taarifa katika lugha yao?

Shule lazima zitoe wakalimani wa mikutano na hati zilizotafsiriwa (kama vile IEP, ripoti za tathmini na arifa) katika lugha inayopendekezwa na familia kila inapowezekana.

Wazazi wana haki ya kuelewa na kushiriki kikamilifu katika maamuzi kuhusu mtoto wao.

10. Wazazi wanawezaje kuwasaidia watoto wao pale nyumbani?

- Endelea kuongea na kukuza lugha yenu ya asili – inasaidia ujifunzaji wa lugha ya Kiingereza.
- Wasiliana mara kwa mara na waalimu na wataalamu.
- Himiza kusoma, kuongea, na kujifunza lugha zote mbili.
- Sherehekea maendeleo ya hatua ndogo- ukuzaji wa lugha na ujifunzaji huchukua muda.

11. Wanafunzi wa lugha ya Kiingereza walio na ulemavu na wazazi wao wako na haki gani?

Wanafunzi na wazazi wana haki chini ya:

- Sheria ya Elimu ya Watu Wenye Ulemavu (IDEA) — ambayo inahakikisha huduma za elimu maalum.
- Sheria ya Haki za Kiraia na Sheria ya Kila Mwanafunzi Anayefaulu (ESSA) Kichwa cha VI — ambayo inahakikisha ufikiaji wa lugha na fursa sawa za elimu.

Shule lazima zihakikishe kuwa wanafunzi hawanyimwi huduma katika eneo moja kwa sababu ya lingine.

12. Bado una maswali?

Ongea na mratibu wa elimu maalum wa shule yako, mratibu wa lugha ya Kiingereza, au mkuu wa shule. Unaweza pia kuwasiliana na Kituo cha Mafunzo na Taarifa kwa Wazazi (PTI) cha jimbo lako kwa usaidizi bila malipo.

13. Ninawezaje kupata usaidizi katika lugha yangu?

Omba huduma za mkalimani katika shule ya mtoto wako au ofisi ya wilaya ya shule. Omba habari iliyotafsiriwa iliyoandikwa ikiwa inahitajika. Taarifa zinazopatikana kwa wazazi wote katika wilaya ya shule zinapaswa kupatikana kwako pia.

